

Konferencia o budúcnosti SPP

O tri roky sa skončí súčasné programovacie obdobie Spoločnej poľnohospodárskej politiky a aj keď sa v niektorých oblastiach vlastne ešte ani nezačalo na Slovensku implementovať (napríklad v oblasti projektových podpôr), prišiel čas začať sa vážne zaoberať otázkou, ako to bude vyzeráť po roku 2027.

Utajené prípravy

Rok 2024 je v európskej politike rokom zmien – od júla pracuje Európsky parlament v novom zložení a v najbližších dňoch má byť predstavené aj nové zloženie Európskej komisie. Predsedníčka Európskej komisie však zostala rovnaká – Ursula von der Leyen, ktorá po protestoch poľnohospodárov vo väčšine krajín Európskej únie vrátane Slovenska otvorila tzv. Strategický dialóg o budúcnosti poľnohospodárstva. Zostavila skupinu 29 zástupcov z oblasti poľnohospodárstva, životného prostredia a akademickej obce, ktorá niekoľko mesiacov rokovala v utajenom režime a 29. augusta 2024 vydala viac ako 100 stranovú záverečnú správu s odporúčaniami, ktorými by sa mala riadiť budúca Európska komisia pri tvorbe Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) po roku 2027.

Návrh terčom kritiky

Pod záštitou maďarského predsedníctva EÚ sa v Budapešti 5. a 6. septembra 2024 na pozvanie Maďarskej poľnohospodárskej komory stretli vedúci predstavitelia hlavných poľnohospodárskych zastupiteľských organizácií EÚ, aby diskutovali o budúcnosti poľnohospodárstva EÚ. Na podujatí sa zúčastnilo takmer 100 účastníkov z viac ako 50 organizácií z 26 krajín. Slovenskú poľnohospodársku a potravinársku komoru (SPPK) na podujatí zastupoval predseda Andrej Gajdoš a riaditeľ Odboru poľnohospodárstva a služieb SPPK Ján Baršváry.

Publikovanie záverov Strategického dialógu o budúcnosti poľnohospodárstva poznačilo aj začiatok konferencie, kde sa v úvodnej časti z iniciatívy krajín V4 (Slovensko, Česko, Poľsko, Maďarsko) rozprúdila diskusia na túto tému. Účastníci konferencie sa zhodli na tom, že keď Európska komisia

predloží návrh, ktorý sa týka poľnohospodárov a družstiev, musia mať aktívnu úlohu ako hlavné zainteresované strany a ich názory sa musia zohľadniť.

Spravodlivé príjmy poľnohospodárov a družstiev a rozpočet EÚ na poľnohospodárstvo by sa mali zvýšiť a mali by zodpovedať výzvam, ktorým musíme čeliť, s prihliadnutím na vývoj inflácie, potrebu potravinovej bezpečnosti a ambiciózne ciele Spoločnej poľnohospodárskej politiky. Vysoké štandardy európskeho poľnohospodárstva a potravinárstva ako aj udržateľnosť majú svoju cenu.

Zhoda panovala aj v tom, že poľnohospodári a družstvá by mali mať rovnaké podmienky ako výrobcovia z tretích krajín. Presadzovanie pravidiel EÚ by sa malo vzťahovať aj na výrobky z tretích krajín a ich produkciu.

Slovenskú delegáciu na konferencii zastupoval Andrej Gajdoš a Ján Baršváry

Názor Európanov je dôležitý

K tejto téme zástupcovia SPPK absolvovali rokovanie so zástupcom najväčšej talianskej organizácie poľnohospodárov Coldiretti, ktorá zaregistrovala Európsku iniciatívu občanov s názvom „Koniec falošných potravín: pôvod na etikete“ a mala by začať so zberom podpisov 21. septembra 2024. Iniciatíva má za cieľ:

- revíziu kritéria posledného zušľachtovania v Colnom kódexe Únie a miesta pôvodu, ako sa stanovuje v nariadení o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom
- dodržiavanie zásady reciprocity s cieľom zakázať dovoz potravín spracovaných použitím látok a metód zakázaných v Európe
- zvýšenie hraničných kontrol potravín vstupujúcich na európske a vnútroštátne hranice s cieľom zastaviť podvody s potravinami, ktoré poškodzujú poľnohospodárov a spotrebiteľov
- rozšírenie požiadavky na označenie pôvodu na všetky potravinové výrobky s cieľom zabrániť podvodom, chrániť verejné zdravie a zaručiť spotrebiteľom právo na informácie. Musí byť uvedené označenie krajiny pôvodu alebo miesta pôvodu, aby sa zabránilo ďalšiemu zavádzaniu spotrebiteľov s použitím všeobecných zemepisných odkazov (EÚ, mimo EÚ alebo EÚ a mimo EÚ).

Veľmi podobnú iniciatívu plánovala zorganizovať aj Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora. Aj preto sme sa dohodli na podpore talianskej iniciatívy. Cieľom je zozbierať v priebehu jedného roka minimálne 1 milión podpisov v minimálne siedmich krajinách EÚ. Ak sa to podarí, Európska komisia sa musí touto iniciatívou vážne zaoberať. Príkladom úspešnej iniciatívy je napríklad „Koniec doby klietkovej“, ktorej dopady znášajú naši chovatelia hydiny dodnes.

Ďalšie témy

V ďalšej časti konferencie účastníci napríklad odmietli národné spolufinancovanie priamych platieb, deklarovali požiadavky na zvýšenie rozpočtu SPP z terajších 0,3% na 1% HDP EÚ. Účastníci diskutovali aj o možnosti národného dofinancovania externej konvergenie priamych platieb alebo o zlepšenom riadení rizík v poľnohospodárstve po vzore USA.

Poľnohospodári a družstvá zhodnotili toto podujatie ako veľmi konštruktívne. Diskusie o budúcnosti SPP sa týmto len začali a pokračovať budú na všetkých úrovniach už s novým vedením Európskej komisie a od januára 2025 aj v rámci poľského predsedníctva EÚ.